

סילבוס - תוכנית הוראה לקורס ההגות של הרב יונתן זקס

המרצה: ד"ר מרים פלדמן-קיי
המחלקה לפילוסופיה יהודית

מס הקורס 863095101

03-211-35/36

The Philosophy of Rabbi Jonathan Sacks

קורס מו"ק – מתוקשב	סוג הקורס:
2__	היקף נ"ז:
__ תשפ"ו	שנת לימודים:
__ סמסטריאלי	סמסטר:
__ מו"ק	יום ושעה:
__ ימי ג ו-ד 11-16, ובימי רביעי וחמישי בתיאום מראש.	שעת קבלה:
__ miriam.feldmann-kaye@biu.ac.il	מייל מרצה:
__	קישור לאתר למדה:

תיאור הקורס ומטרות למידה

קורס זה מזמין אתכם למסע מרתק אל עולמו הרוחני והאינטלקטואלי של הרב יונתן זקס, אחד ממנהיגי הרוח הבולטים בעולם היהודי והכלל-אנושי של המאות העשרים ועשרים ואחת. הקורס משלב חומרי וידאו ייחודיים, טקסטים פילוסופיים מעמיקים, וחוויות למידה אינטראקטיביות המאפשרות הכרה מקיפה עם מורשתו הענפה.

במהלך עשרים וחמישה מפגשים נחקור את הביוגרפיה האינטלקטואלית המרתקת של הרב זקס, החל מתהליך התהוותו כמוביל רוחני ועד לתרומתו הגלובלית כפילוסוף, הוגה דעות ורבה הראשי של בריטניה. נכיר את השפעותיו הפילוסופיות המרכזיות - מרזנצווייג ועד לוינס - ונבחן כיצד עיצבו את חזונו הייחודי ליחסים בין דת למדע, ולדיאלוג בין-דתי ותרבותי.

הקורס מעניק דגש מיוחד לגישתו החדשנית של הרב זקס לפרשנות מקראית, המשלבת חכמה יהודית מסורתית עם תובנות פילוסופיות עכשוויות. נחקור את יחסו לאתגרי המודרניות, מדע וטכנולוגיה, ואת תרומתו הייחודית להבנה עמוקה יותר של היהדות בעולם הגלובלי.

מטרות/תוצרי הלמידה

ידע

- הסטודנטיות/ים ירכישו ידע מעמיק ומקיף אודות חייו, תרומתו ופועלו האינטלקטואלי של הרב יונתן זקס, בהקשרים היסטוריים, פילוסופיים ותרבותיים.
- הסטודנטיות/ים יגדירו ויבחנו את יסודות ההגות המרכזיים של הרב זקס, לרבות גישתו לפרשנות מקראית, תפיסת הדיאלוג הבין-דתי, והאתיקה היהודית במרחב העכשווי.
- הסטודנטיות/ים ייחשפו למונחים פילוסופיים חדשניים ולמושגים מתקדמים בתחום ההגות היהודית והפילוסופיה של המודרניות.

מיומנויות

- הסטודנטיות/ים יפתחו יכולות אנליטיות וביקורתיות בניתוח טקסטים פילוסופיים ופרשניים, תוך שילוב חומרי וידאו ייחודיים ומקוריים.
- הסטודנטיות/ים יתמודדו עם סוגיות מורכבות של זהות, מוסר ותרבות באמצעות עבודת מחקר, ניתוחים פילוסופיים והצגת עמדות מושכלות.
- הסטודנטיות/ים יפגינו מיומנויות למידה אקטיבית, הכוללות השתתפות פעילה, ניסוח שאלות ביקורתיות ויישום כלים פילוסופיים בדיון ובהערכה.

ערכים

- הסטודנטיות/ים יטפחו גישה של אחריות מוסרית והכרה בכבוד השוני, בהשראת השקפת עולמו של הרב זקס.
- הסטודנטיות/ים יחזקו את ההבנה והמחויבות לדיאלוג בין-דתי ותרבותי כאמצעי מרכזי למניעת עימותים והרחבת מעגלי ההכלה והכבוד ההדדי.
- הסטודנטיות/ים יאמצו ערכים של מחויבות אתית המשולבים בהגות יהודית, תוך התמודדות עם אתגרי העולם המודרני והגלובלי.

ציון סופי

מסקל בציון הסופי	תיאור התוצר
50% מהציון הסופי	שאלות רב-בררתיות לאורך הקורס
20% מהציון הסופי	ניתוח טקסטים – 2 מטלות ביניים
30% מהציון הסופי	עבודת מסכמת

דרישות קדם

אין

למידה פעילה - תכנון מהלך השיעורים:

*ייתכנו שינויים בסילבוס בהתאם לקצב ההתקדמות ואפקטיביות הלמידה

שיעור מספר	נושא מרכזי	מרכיבי וידאו	מרכיבי טקסט ופירוט	הערכת למידה
1	פתיחה והיכרות	טריילר פתיחה, נאום נשיא המדינה, סרטון קיימברידג'	סילבוס, היכרות עם המרצה, חזון הקורס	שאלות הכרות קצרות
2	ביוגרפיה וערכים	הרצאת אולפן ביוגרפית, דוקו עם דיין בינשטוק, ביקור בבית הכנסת סנט ג'ונס ווד	טקסט "משבר וברית" עם מונחים חדשים, שאלות לדיון ובוחנים	בוחן ביוגרפי קצר
3	מפגשים והשפעות	סרט דוקו על הגותו של הרב זקס ביחס למפגשים עם הרב סולובייצ'יק והרבי מלובביץ'	הוגים ומונחים חדשים	מטלת ביניים 1
4	ערכי יסוד ומשפחה	ראיון עם גילה זקס (בתו של הרב זקס)	טקסט "בלשון העתיד", מונחים ושאלות	מבחן קצר
5	פילוסופיה: לוינס	וידאו אולפן, פרופ' חנוך בן פזי בספרייה הלאומית, סרט דוקו על לוינס	טקסטים על עמנואל לוינס (כולל "האתיקה והאין-סופי"), מאמר של מרים פלדמן-קיי על הפנומנולוגיה	כתיבת מטלה
6	השפעות: רוזנצווייג	וידאו אולפן על הפילוסופיה היהודית המודרנית של רוזנצווייג	קריאה מתוך "The Path of Return" (1973), פרנץ רוזנצווייג	מטלת ביניים 2
7	הנאורות ומגבלותיה	הרצאת TED של הרב זקס, קריאה מתוך Tradition	טקסט "Tradition in an Untraditional Age", סולובייצ'יק ואחרים	מבחן ניתוח
8	אוניברסליזם ופרטיקולריזם	ראיון עם ג'ואנה ברהרוש	טקסט מ"לרפא עולם שבור", מונחים ושאלות	
9	פרשנות מקראית	ראיון עם הרב ד"ר מיכאל האריס בבית הכנסת המפסטד בלונדון	טקסטים מקראיים "קשים" וקריאה זקס-לוינסיאנית	שאלות ותרגול
10	הרב זקס כפילוסוף יהודי מודרני ומורשת אינטלקטואלית	דוקו עם הרב ד"ר רפאל צארום (LSJS), ראיון עם פרופ' אדם פרזיגר (מורשת סוציולוגית-ספרותית)	טקסטים על פילוסופיה מודרנית ופרשנות	
11	חברה מגוונת ופרשנות ציבורית	ראיון עם פרופ' יונתן ריינהולד, ראיון עם הרב דניאל אפשטיין (פרשת השבוע, מארבל ארץ')	טקסטים על חברה מגוונת	בוחן
12	מנהיגות ציבורית ומוסדית	דוקו עם לורד וולפסון, ד"ר חיים נריה (הארכיון הלאומי)	טקסטים על רבנות ומנהיגות ציבורית, מאמר על רב בבית הלורדים	כתיבת מטלה

ביבליוגרפיה: תכנים לקריאה

הרב יונתן זקס חיבר את כל המקורות להלן:

בלשון עתיד - חזון

השותפות הגדולה: הדת, המדע והחיפוש אחר משמעות

לכבוד השוני: כיצד נוכל למנוע את התנגשות התרבויות?

לרפא עולם שבור: חיים כקריאה לאחריות

פסח על שום מה? הגדה של פסח

רדיקלית אז, רדיקלית עכשיו - מורשת הדת העתיקה בעולם

Tradition in an Untraditional Age (1990) Vallentine Mitchell, London

Arguments for the Sake of Heaven (1991) Aronson, Northvale, NJ

Crisis and Covenant (1992), Manchester University Press, Manchester

One People? Tradition, Modernity and Jewish Unity (1993), Littman Library of Jewish Civilization, London

The Politics of Hope (1997)

Radical Then, Radical Now (2000) HarperCollins (published as *A Letter in the Scroll* by The Free Press in US)

The Dignity of Difference: How to Avoid the Clash of Civilizations (2002), Continuum,

The Chief Rabbi's Haggadah (2003), HarperCollins

To Heal a Fractured World: The Ethics of Responsibility (2005), Schocken

Future Tense: Jews, Judaism, and Israel in the Twenty-first Century (2009), Hodder & Stoughton

The Great Partnership: Science, Religion & the Search for Meaning (2011) Hodder & Stoughton

Not in God's Name: Confronting Religious Violence (2015) Hodder & Stoughton

Covenant & Conversation: Deuteronomy - Renewal of the Sinai Covenant (2019) Maggid

Morality: Restoring the Common Good in Divided Times (2020), Basic Books

To Heal a Fractured World (2022, revised posthumous edition), Basic Books

קישורים לפרקים נבחרים

RESPONSES TO MODERNITY, Chapter 6; An Agenda of Future Jewish Thought **IN ENGLISH**

https://www.sefaria.org.il/Tradition_in_an_Untraditional_Age%2C_RESPONSES_TO_MODERNITY%2C_Chapter_6%3B_An_Agenda_of_Future_Jewish_Thought?lang=he&with=Navigation&lang2=he

THINKERS, Chapter 13; The Path of Return; A Preface to the Reading of Rosenzweig IN ENGLISH

https://www.sefaria.org.il/Tradition_in_an_Untraditional_Age%2C_THINKERS%2C_Chapter_13%3B_The_Path_of_Return%3B_A_Preface_to_the_Reading_of_Rosenzweig?lang=he&with=Navigation&lang2=he

'טקסטים קשים' בתוך, לא בשם האל, פרק י"ב

https://www.sefaria.org.il/Not_in_God's_Name%3B_Confronting_Religious_Violence%2C_III%3B_The_Open_Heart%2C_12%3B_Hard_Texts?lang=he

'הבירה דולקת' בתוך רדיקלית אז, רדיקלית עכשיו

https://www.sefaria.org.il/Radical_Then%2C_Radical_Now%2C_Part_II%3B_The_Journey%2C_5_A_Palace_in_Flames.4?lang=he